

LECTIO III: Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑΣ

Cepheus et Cassiope Andromedam filiam habent. Cassiope, superba forma sua, cum Nymphis se comparat. Neptunus iratus ad oram Aethiopiae urget beluam marinam, quae incolis nocet. Oraculum incolis respondet: «regia hostia deo placet !» Tum Cepheus Andromedam ad scopulum adligat; belua ad Andromedam se movet. Repente Perseus calceis pennatis advolat; puellam videt et stupet forma puellae. Perseus hasta beluam delet et Andromedam liberat. Cepheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ III

Ο Κηφέας και η Κασσιόπη έχουν κόρη την Ανδρομέδα. Η Κασσιόπη, περήφανη για την ομορφιά της, συγκρίνει τον εαυτό της με τις Νύμφες (= Νηρηίδες). Ο Ποσειδώνας οργισμένος στέλνει στην ακτή της Αιθιοπίας θαλάσσιο κήτος, το οποίο βλάπτει/αφανίζει τους κατοίκους. Το μαντείο απαντά στους κατοίκους: «βασιλικό σφάγιο αρέσει στον θεό!». Τότε ο Κηφέας δένει την Ανδρομέδα σε έναν βράχο. Το κήτος κινείται προς την Ανδρομέδα. Ξαφνικά καταφθάνει πετώντας ο Περσέας με τα φτερωτά σανδάλια (του). Βλέπει την κόρη και θαμπώνεται από την ομορφιά της κοπέλας. Ο Περσέας σκοτώνει το κήτος με δόρυ και ελευθερώνει την Ανδρομέδα. Ο Κηφέας, η Κασσιόπη και οι κάτοικοι της Αιθιοπίας χαίρονται πάρα πολύ.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ III

Cepheus: Δευτερόκλιτο (για τη λατινική γλώσσα), ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την αρχαία ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους. Σχηματίζει την κλητική ενικού σε -u (Cepheu) (όπως όλα τα ελληνικά κύρια ονόματα σε -εύς της γ' κλίσης. Το ίδιο ισχύει και για το Perseus). Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων.

Cassiope: Πρωτόκλιτο ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την αρχαία ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους. Οι πτώσεις ονομαστική, κλητική και αφαιρετική, είναι Cassiope, γενική και αιτιατική ενικού είναι Cassiopes και Cassiopen αντιστοίχως. Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων.

Andromedam: Πρωτόκλιτο ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους, αιτιατική ενικού Andromedam και Andromedan. Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων.

se comparat: η αντωνυμία se αναφέρεται στο υποκείμενο (Cassiope) του ρήματος (comparat) της πρότασης «Cassiope...cum Nymphis se comparat» και επομένως έχουμε ευθεία αυτοπάθεια.

se movet: Πρόκειται για ευθεία (άμεση) αυτοπάθεια, αφού η αντωνυμία se αναφέρεται στο υποκείμενο (belua) του ρήματος (movet) της πρότασης «belua...se movet».

filia: το ουσιαστικό ανήκει στα «substantiva mobilia» (filius = γιος, filia = κόρη). Η δοτική και η αφαιρετική πληθυντικού είναι filiis και filiabus, για να διακρίνεται από τις αντίστοιχες πτώσεις του αρσενικού (filiis filiabusque = γιοί και κόρες), όταν χρειάζεται να γίνει διάκριση από τις αντίστοιχες πτώσεις του αρσ. filius.

deo: ανήκει στα ανώμαλα ουσιαστικά της β' κλίσης. Η κλητική ενικού είναι deus και dive. Στον πληθυντικό αριθμό, εκτός από την αιτιατική, σχηματίζει διπλούς και τριπλούς τύπους.

noceo: συντάσσεται με δοτική= βλέπω, αφανίζω.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Cepheus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Cepheus -i = Κηφέας. Δευτερόκλιτο (για τη λατινική γλώσσα), ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους. Σχηματίζει την κλητική ενικού σε -u (Cepheu) (όπως όλα τα ελληνικά κύρια ονόματα σε -εύς της γ' κλίσης. Το ίδιο ισχύει και για το Perseus). Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό.

et: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος = και.

Cassiope: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Cassiope -es = Κασσιόπη. Πρωτόκλιτο ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την αρχαία ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους. Οι πτώσεις ονομαστική, κλητική και αφαιρετική, είναι Cassiope, γενική και αιτιατική ενικού είναι Cassiopea και Cassiopeae αντίστοιχως. Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό.

Andromedam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Andromeda -ae = Ανδρομέδα. Πρωτόκλιτο ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους, αιτιατική ενικού Andromedam και Andromedan. Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων.

filiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους, filia -ae = κόρη. Σχηματίζει τη δοτική και αφαιρετική πληθυντικού και σε -is και σε -abus (filiis filiabusque = γιοί και κόρες), όταν χρειάζεται να γίνει διάκριση από τις αντίστοιχες πτώσεις του αρσ. filius.

habent: γ' πληθυντικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας habeo, habui, habitum, habēre = έχω.

Cassiope: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Cassiope -es = Κασσιόπη (βλ. προηγούμενως).

superba: ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους του επιθέτου θετικού βαθμού της β' κλίσης superbus, -a, -um = υπερήφανος, -η, -ο. (συγκριτικός βαθμός: superbior, -ior, -ius και υπερθετικός βαθμός: superbissimus, -a, -um).

forma: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους forma -ae = μορφή, ομορφιά.

sua: αφαιρετική ενικού, θηλυκού γένους, της κτητικής αντωνυμίας γ' προσώπου (για έναν κτήτορα ή για πολλούς κτήτορες) suus, -a, -um = δικός του, δική του, δικό του και δικός τους, δική τους, δικό τους. Εδώ για έναν κτήτορα.

cum: πρόθεση + αφαιρετική = με, μαζί με.

Nymphis: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Nympha -ae = Νύμφη. Πρωτόκλιτο ελληνικό όνομα, που κατά την κλίση του επηρεάζεται από την ελληνική γραμματική, γι' αυτό και παρουσιάζει διπλούς τύπους. Βλ. στο Ψηφιακό Βοήθημα Γραμματική. Ουσιαστικά. Κλίση Ελληνικών ονομάτων.

se: αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου που εκφράζει εδώ την αυτοπάθεια = τον εαυτό του, τον εαυτό της, τον εαυτό του.

comparat: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της α' συζυγίας comparo, comparavi, comparatum, comparāre = συγκρίνω.

Neptunus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Neptunus -i = Ποσειδώνας. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό.

iratus: ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους του επιθέτου της β' κλίσης iratus, -a, -um = οργισμένος, -η, -ο. (συγκριτικός βαθμός: iratior, -ior, -ius και υπερθετικός βαθμός: iratissimus, -a, -um).

ad: πρόθεση + αιτιατική = προς, σε.

oram: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους ora -ae = ακτή.

Aethiopiae: γενική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Aethiopia -ae = Αιθιοπία. Ως κύριο όνομα χώρας δεν έχει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό.

urget: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας urgeo, urssi, ---, urgēre = σπρώχνω, στέλνω.

beluam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους belua -ae = κήτος.

marinam: αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους του επιθέτου της β' κλίσης marinus, -a, -um = θαλάσσιος. Το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά, καθώς δηλώνει τοπική σχέση.

quae: ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους της αναφορικής αντωνυμίας qui, quae, quod = ο οποίος, η οποία, το οποίο.

incolis: δοτική πληθυντικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, αρσενικού (σπανιότερα και θηλυκού) γένους, incola -ae = κάτοικος.

nocet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας noceo, nocui, nocitum, nocēre = βλάπτω, αφανίζω. Το ρήμα συντάσσεται με δοτική.

oraculum: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, ουδετέρου γένους oraculum -i = μαντείο.

incolis: δοτική πληθυντικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, αρσενικού (σπανιότερα και θηλυκού) γένους incola -ae = κάτοικος.

respondet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας respondeo, respondi, responsum, respondēre = απαντώ. Το ρήμα συντάσσεται με δοτική του προσώπου.

regia: ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους του επιθέτου της β' κλίσης regius, -a, -um = βασιλικός, -ή, -ό. Το επίθετο ως παράγωγο από ουσιαστικό (rex> regius) δεν σχηματίζει παραθετικά.

hostia: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους hostia -ae = σφάγιο (για θυσία).

deo1: δοτική ενικού του ανωμάλου ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους deus -i = θεός. Για την κλίση του βλ. Ψηφιακό Βοήθημα, Γραμματική, Ουσιαστικά Β' Κλίση.

1 Το ουσιαστικό deus δεν έχει εύχρηστη του κλητική του ενικού (dee) και αντί αυτής χρησιμοποιείται η κλητική του συνωνύμου ονόματος divus= dive, ενώ οι μεταγενέστεροι Λατίνοι χρησιμοποιούσαν την ενική ονομαστική deus. Επίσης, στον πληθυντικό αριθμό σε όλες τις πτώσεις, εκτός από την αιτιατική, έχει διπλούς και τριπλούς τύπους. Βλ. και Τζάρτζανος Αχ., Λατινική Γραμματική, ΙΤΥΕ Διόφαντος, σελ 15, παρ.19.1.

placet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας placeo, placui, placitum, placēre = αρέσω. Το ρήμα συντάσσεται με δοτική.

tum: επίρρημα χρονικό = τότε.

Cepheus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Cepheus -i = Κηφέας. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγούμενως.

Andromedam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους, Andromeda -ae = Ανδρομέδα. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

ad: πρόθεση + αιτιατική = σε, προς.

scorulum: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους, scorulus -i = σκόπελος, βράχος.

adligat: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της α' συζυγίας adligo (ή alligo), adligavi (ή alligavi), adligatum (ή alligatum), adligāre (ή alligāre) = δένω (σε κάτι).

belua: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους, belua -ae = κήτος.

ad: πρόθεση + αιτιατική = προς, σε.

Andromedam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Andromeda -ae = Ανδρομέδα. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

se: αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου που εκφράζει εδώ την αυτοπάθεια = τον εαυτό του, τον εαυτό της, τον εαυτό του.

mouet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας moveo, moni, motum, monēre = κινώ. Εδώ se mouet = κινείται.

repente: επίρρημα τροπικό = ξαφνικά.

Perseus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Perseus -i = Περσέας. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

calceis: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους calceus -i = υπόδημα.

pennatis: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικού γένους του επιθέτου της β' κλίσης pennatus, -a, -um = φτερωτός, -ή, -ό. Το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά.

advolat: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της α' συζυγίας advolo, advolavi, advolatum, advolāre = καταφθάνω πετώντας, σπεύδω.

puellam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους puella-ae = κοπέλα, κορίτσι.

videt: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας video, vidi, visum, vidēre = βλέπω.

et: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος = και.

stupet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας stupeo, stupui, ---, stupēre = θαμπώνομαι, βουβαίνομαι.

forma: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους forma -ae = μορφή, ομορφιά.

puellae: γενική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους puella -ae = κοπέλα, κορίτσι.

Perseus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Perseus -i = Περσέας. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

hasta: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους hasta -ae = δόρυ.

beluam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους belua-ae = κήτος.

delet: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της β' συζυγίας deleo, deleui, deletum, delēre = καταστρέφω, σκοτώνω.

et: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος= και.

Andromedam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Andromeda -ae = Ανδρομέδα. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

liberat: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος της α' συζυγίας του ρήματος libero, liberavi, liberatum, liberāre = ελευθερώνω.

Cepheus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της β' κλίσης, αρσενικού γένους Cepheus -i = Κηφέας. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

Cassiope: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Cassiope -es = Κασσιόπη. Ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό. Βλ. προηγουμένως.

et: συμπλεκτικός, παρατακτικός σύνδεσμος= και.

incolae: ονομαστική πληθυντικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, αρσενικού (σπανιότερα και θηλυκού) γένους incola -ae = κάτοικος.

Aethiopiae: γενική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους Aethiopia -ae = Αιθιοπία. Ως κύριο όνομα χώρας δεν έχει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό.

valde: επίρρημα ποσοτικό = πάρα πολύ. Πρόκειται για επίρρημα θετικού βαθμού (συγκριτικός: valdius, υπερθετικός: valdissime) προερχόμενο από το δευτερόκλιτο επίθετο validus, -a, -um= ισχυρός, -ή, -ό.

gaudent: γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα του ημιαποθετικού ρήματος της β' συζυγίας gaudeo, gavisus sum, gavisum, gaudēre = χαίρομαι.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

Cassiope -es: θηλυκό (η γενική και αιτιατική ενικού είναι Cassiopes και Cassiopen αντιστοίχως – δεν έχει πληθυντικό).

Andromeda -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)

filia -ae: θηλυκό (η δοτική και αφαιρετική πληθυντικού είναι filiis και filiabus)

forma -ae: θηλυκό

Nympha -ae: θηλυκό

ora -ae: θηλυκό

Aethiopia -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)

belua -ae: θηλυκό

incola -ae: αρσενικό (και θηλυκό)

hostia -ae: θηλυκό

puella -ae: θηλυκό

hasta -ae: θηλυκό

Β΄ κλίση

Cepheus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)

Neptunus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)

oraculum -i: ουδέτερο

scopulus -i: αρσενικό

Perseus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)

calceus -i: αρσενικό

deus -i: αρσενικό (το ουσιαστικό έχει κλητική ενικού: dīve ή deus). Για την κλίση του βλ. Ψηφιακό Βοήθημα, Γραμματική. Ουσιαστικά Β΄ κλίση.

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

superbus, -a, -um (συγκριτικός βαθμός: superbior, -ior, -ius και υπερθετικός βαθμός: superbissimus, -a, -um).

marinus, -a, -um

regius, -a, -um

pennatus, -a, -um

iratus, -a, -um (συγκριτικός βαθμός: iratior, -ior, -ius και υπερθετικός βαθμός: iratissimus, -a, -um)

ANTONYMIES

suus, sua, suum (κτητική, για έναν και για πολλούς κήτορες, εδώ για έναν κήτορα)

se (προσωπική που εδώ εκφράζει την αυτοπάθεια)

qui, quae, quod (αναφορική)

PHMATA

1η Συζυγία

comparo, comparavi, comparatum, comparāre

adligo, adligavi, adligatum, adligāre

advolo, advolavi, advolatum, advolāre

libero, liberavi, liberatum, liberāre

2η Συζυγία

habeo, habui, habitum, habēre

urgeo, ursi,---, urgēre

noceo, nocui, nocitum, nocēre

respondeo, respondi, responsum, respondēre

placeo, placui, placitum, placēre

moveo, movi, motum, movēre

video, vidi, visum, vidēre

stupeo, stupui,---, stupēre

deleo, deleui, deletum, delēre

gaudeo, gavisus sum, gavisum, gaudēre (ημιαποθετικό)

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

tum

repente

valde (συγκριτικός: valdius, υπερθετικός: valdissime)

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

cum + αφαιρετική

ad+ αιτιατική

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

et (συμπλεκτικός, παρατακτικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Cepheus et Cassiope Andromedam filiam habent: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (habent: οριστική ενεστώτα).

habent: ρήμα.

Cepheus, Cassiope: υποκείμενα του ρήματος habent. Τα υποκείμενα συνδέονται με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο et.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος habent.

filiam: κατηγορούμενο του αντικειμένου (Andromedam) του ρήματος habent.

Cassiope, superba forma sua, cum Nymphis se comparat: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός. (comparat: οριστική ενεστώτα).

comparat: ρήμα.

Cassiope: υποκείμενο του ρήματος comparat.

se: αντικείμενο του ρήματος comparat. Η αντωνυμία se αναφέρεται στο υποκείμενο (Cassiope) του ρήματος (comparat) και επομένως έχουμε ευθεία (ή άμεση) αυτοπάθεια.

cum Nymphis: εμπρόθετος προσδιορισμός της παραβολής (δηλώνει σύγκριση) στο ρήμα comparat.

superba: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο Cassiope λόγω του ρήματος δράσης comparat.

forma: αφαιρετική της αιτίας στο superba ως ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός.

sua: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη forma. Η αντωνυμία sua αναφέρεται στο υποκείμενο (Cassiope) του ρήματος (comparat) και επομένως έχουμε ευθεία (ή άμεση) αυτοπάθεια.

Neptunus iratus ad oram Aethiopiae urget beluam marinam: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (urget: οριστική ενεστώτα).

urget: ρήμα.

Neptunus: υποκείμενο του ρήματος urget.

beluam: αντικείμενο του ρήματος urget.

marinam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη beluam.

iratus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο Neptunus λόγω του ρήματος δράσης urget.

ad oram: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την κίνηση (κατεύθυνση) σε τόπο στο ρήμα urget.

Aethiopiae: γενική κτητική στη λέξη oram.

quae incolis nocet: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στη λέξη beluam της κύριας, λειτουργεί όπως ο επιθετικός προσδιορισμός. Εκφέρεται με οριστική (nocet: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

nocet: ρήμα.

quae: υποκείμενο του ρήματος nocet.

incolis: αντικείμενο του ρήματος nocet, το οποίο συντάσσεται με δοτική.

Oraculum incolis respondet: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (respondet: οριστική ενεστώτα).

respondet: ρήμα.

oraculum: υποκείμενο του ρήματος respondet.

incolis: αντικείμενο του ρήματος respondet σε πτώση δοτική.

«regia hostia deo placet !»: κύρια, επιφωνηματική πρόταση και εκφράζει έντονο ψυχικό πάθος. Εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (placet: οριστική ενεστώτα).

placet: ρήμα.

hostia: υποκείμενο του ρήματος placet.

deo: αντικείμενο του ρήματος placet σε πτώση δοτική.

regia: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη hostia.

Tum Cepheus Andromedam ad scopulum adligat: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (adligat: οριστική ενεστώτα).

adligat: ρήμα.

Cepheus: υποκείμενο του ρήματος adligat.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος adligat.

ad scopulum: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τον τόπο στο ρήμα adligat.

Tum: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα adligat.

belua ad Andromedam se movet: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (movet: οριστική ενεστώτα).

movet: ρήμα.

belua: υποκείμενο του ρήματος movet.

se: αντικείμενο του ρήματος movet. Η αντωνυμία se αναφέρεται στο υποκείμενο (belua) του ρήματος (movet) και επομένως έχουμε ευθεία (ή άμεση) αυτοπάθεια.

ad Andromedam: εμπρόθετος προσδιορισμός της κίνησης (κατεύθυνσης) σε πρόσωπο στο ρήμα movet.

Repente Perseus calceis pennatis advolat: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (advolat: οριστική ενεστώτα).

advolat: ρήμα.

Perseus: υποκείμενο του ρήματος advolat.

calceis: αφαιρετική οργανική του οργάνου στο ρήμα advolat.

pennatis: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη calceis.

repente: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα advolat.

puellam videt: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (videt: οριστική ενεστώτα).

videt: ρήμα.

(Perseus): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος videt. Ως εννοούμενο υποκείμενο μπορεί να θεωρηθεί και η αντωνυμία is.

puellam: αντικείμενο του ρήματος videt.

et stupet forma puellae: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (stupet: οριστική ενεστώτα). Συνδέεται με την προηγούμενη κύρια πρόταση με τον συμπλεκτικό, παρατακτικό σύνδεσμο et.

stupet: ρήμα.

(Perseus): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος stupet. Ως εννοούμενο υποκείμενο μπορεί να θεωρηθεί και η αντωνυμία is.

forma: αφαιρετική της αιτίας στο ρήμα stupet.

puellae: γενική κτητική στη λέξη forma.

Perseus hasta beluam delet: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (delet: οριστική ενεστώτα).

delet: ρήμα.

Perseus: υποκείμενο του ρήματος delet.

beluam: αντικείμενο του ρήματος delet.

hasta: αφαιρετική οργάνικη του οργάνου στο ρήμα delet.

et Andromedam liberat: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (liberat: οριστική ενεστώτα). Συνδέεται με την προηγούμενη κύρια πρόταση με τον συμπλεκτικό, παρατακτικό σύνδεσμο et.

liberat: ρήμα.

(Perseus): εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος liberat. Ως εννοούμενο υποκείμενο μπορεί να θεωρηθεί και η αντωνυμία is.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος liberat.

Cepheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent: κύρια πρόταση κρίσεως, αφού εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (gaudent: οριστική ενεστώτα).

gaudent: ρήμα.

Cepheus, Cassiope, incolae: υποκείμενα του ρήματος gaudent. Τα υποκείμενα (Cassiope, incolae) συνδέονται μεταξύ τους με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο et.

Aethiopiae: γενική κτητική ή αντικειμενική στη λέξη incolae.

valde: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο ρήμα gaudent.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 3

forma: πρβλ. φόρμα φορμαλιστής, φορμαλισμός, φόρμουλα, φορμάρω, φορμάρισμα

Nympha ≤ Νύμφη

marinus: πρβλ. Μαρίνα, μαρίνα, μαρινάτα, μαρινάρω

incola < in + colo = καλλιεργώ, κατοικώ, λατρεύω· cultura: agri-cultura < ager + cultura

noceo ·nex, necis: νέκυσ, νεκρός, νεκροτομή

regius ·rex (= βασιλιάς), regina (= βασίλισσα), rego (= βασιλεύω) > ρήγας, ρηγάτο

deus: κυρ. «θεός του φωτός»· πρβλ. Ζεϋς, Διός

placeo: πρβλ. πλασέμπο

scorulus < σκόπελος

moveo > motus: πρβλ. μοτέρ, μοτοσικλέτα, μοτίβο, μοτοσακό, μοτοποδήλατο

calceus: πρβλ. κάλτσά, καλσόν

pennatus: πρβλ. πένα

advolo (ad + volo = πετώ): πρβλ. βόλεϊ, βολέ

video: ιδεῖν < Φιδεῖν· ιδέα, ιδεατός, ιδεολογία, είδος, είδωλο· πρβλ. βίντεο,

βιντεοκάμερα

libero· libertas, libere (επίρρ.), liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος): πρβλ.

λιμπεραλισμός, λιμπεραλιστής, λίμπερο (= θέση ποδοσφαιριστή)

gaudeo: γηθέω (= χαίρομαι), γαῦρος (= υπερήφανος, αλαζόνας)

